

I N G E Z O N D E N .

Door den Geneeskundigen Raad voor Friesland en Groningen is, volgens bericht in de dagbladen 1), na langdurige discussie besloten om de aandacht van geneeskundigen en het publiek te helpen vestigen op de mogelijkheid om besmet te worden door tuberculeuse longtering.

De wijze waarop aan dat besluit uitvoering zal gegeven worden, wensch ik niet te beoordeelen. Maar naar aanleiding van het genomen besluit wensch ik op een enkel punt de aandacht te vestigen van hen, die het aangaat.

In mijne ruim vijf-en-twintigjarige praktijk heb ik voor en na onderwijzers behandeld, die aan tuberculeuse longtering leden. Voordat KOCH aangetoond had, dat deze ziekte door infectie kan overgedragen worden — ik laat in het midden, of ze ook op andere wijze ontstaan kan — was het kamp der geneeskundigen verdeeld in geloovigen en ongeloovigen aan infectie. Ik behoorde vroeger tot de ongeloovigen, en liet de tuberculeuse onderwijzers met een gerust hart school houden.

Nu ik evenwel door KOCH bekeerd ben, stond ik niet lang geleden voor een moeilijk probleem. Ik had n.l. een onderwijzer in behandeling, die zonder eenigen twijfel leed aan tuberculeuse longtering. Als lid der Schoolcommissie bezocht ik de school, en zag, dat hij zijne muco-purulente sputa op den vloer spuwde en met den voet verspreidde, zoodat ze spoedig moesten opdrogen. De eventueele tuberkelbacillen moesten dus dagelijks met het stof door de lucht van het schoollokaal verspreid worden, en door de luchtwegen van de schoolgaande kinderen opgenomen worden.

Ik was met mijn geloof aan infectie in groote moeilijkheid. Ik mocht mijn patiënt niet zeggen, dat hij aan eene besmettelijke, bijna niet te genezen ziekte leed. Ik kon hem alleen wijzen op het vieze uitwerpen zijner sputa. Maar wat de hoofdzaak was — de macht ontbrak mij ten eenenmale om iemand, die aan eene infectie-ziekte leed, te beletten om eene geheele generatie, die daarvoor misschien praedispositie bezat, met eene kwaal te besmetten, waaraan nog altijd procentsgewijs de meeste menschen te gronde gaan.

Ik vertrouw, dat vele medici dezelfde ondervinding hebben opgedaan als ik.

De Geneeskundige Raad van Friesland bemoeit zich blijkens haar besluit met bijzondere hygiëne, en zal niet alleen de lijders en hunne aanhoorigen, maar ook de Geneeskundigen wijzen op hetgeen noodig is.

Het punt, waarop ik door het bovenstaande de aandacht wensch te vestigen, is publieke hygiëne.

Bij het tegenwoordig standpunt van ons weten worde er eene Wet gevraagd, die de schoolkinderen beschermt tegen infectie met tuberculose.

In diezelfde Wet zouden de minder gevaarlijke, maar niettemin lastige ziekten: scabies, tinea capitis, volgens mijne ondervinding echte schoolziekten — misschien nog een aantal andere huidziekten — opgenomen kunnen worden.

Ternaard, 23 Juli 1887.

Dr. P. DE JAGER.

---

1) Zie dit *Tijdschrift* 1887, Deel II, pag. 138.

